

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi steinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACTIA,
TIPOGRAFIA ŞI ADMINISTRAȚIA:
BRAŞOV, PIAȚA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inserate: un şir petiu 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Politică balcanică greşită.

II.

Am văzut că dl. M. Polit. Invinovă este corect conducerea oligarhică a Ungariei pentru pornirile duşmănoase ce se observă la popoarele Balcanice contra Maghiarilor. În partea din urmă a articolului său continuă astfel:

... Şi zău aceste duşmăanii s'ar fi putut evita în interesul Ungariei şi a poporului maghiar. Maghiarii s'au bucurat de simpatii adevărate nu numai la popoarele din Europa occidentală, ci şi la cele din Balcani. Naţionalităţile din Ungaria după diploma din Octomvrie 1860 îndată ce a încetat dominaţiunea germană, se însufleţeau pentru Maghiari. Tinerimea maghiară se îmbrăţişa în Budapesta cu Sârbii şi Croaţii pe strade, în restaurante, în teatre. La 1861 la congresul din Carlovăţ şi la camera provincială din Zagreb s'a manifestat o simpatie ferventă pentru Maghiari; Croaţii şi Sârbii n'au voit să trimită reprezentanţi în Reichsrat.

Dar după actul dualistic dela 1867 situaţia s'a schimbat radical cu privire la naţionalităţi. Promisiunile făcute de Maghiari pe timpul provizorului, că „vom da totul naţionalităţilor, ceea-ce încapă cu unitatea ţării“ — s'au dat uitării. Legea de naţionalitate creată la 1868 nu s'a executat nici odată. Tisza Kálmán deja la 1878 a ameninţat în camera naţionalităţile cu *adrcbire*. Şi tot aşa nu s'a ţinut pactul încheiat cu Croaţia. Numai la 1906 când a triumfat coaliţia şi s'a adus rezoluţia din Fiume, s'a făcut iarăşi o căecare prietinie cu Croaţia şi cu naţionalităţile. Dar nu mult după ce coaliţia a ajuns la putere, s'a şi început *persecuţia pressei naionaliste*. Temniţele de stat din Vaţ şi Seghedin s'au umplut cu ziaristi şi deputaţi naionalisti, iar în Croaţia s'a introdus pragmatica la căile ferate, ceea-ce a însemnat o ruptură a bunelor relaţiuni. A urmat apoi în Croaţia regimul autocratic, care în prezent s'a ajuns culmea cu comisariatul lui Cuvai.

Prietinia cu Sârbia — prietinie care a fost menţinută de coaliţie — după câteva luni s'a răcit, aşă

că deputaţia sârbească, care venise din Belgrad la Orşova să salute osemintele lui Rákoczy, la Orşova din partea Maghiarilor n'a primit-o nimenea. Iar în timpul crizei anexiunii Bosniei Ungaria s'a arătat cea mai duşmănoasă faţă de Sârbia.

Faptele aceste dovedesc, că Ungaria în loc de-o apropiere de Sârbia şi de celelalte popoare Balcanice, a căutat să se depărteze de ele în aşa măsură, încât Ungaria are azi o *ţinută duşmănoasă faţă de întreg Balcanul*. Deşi confederaţia dunăreană, proiectată de Kossuth Lajos, nu corăspundea poate intereselor poporului maghiar, totuşi atât Kossuth, cât şi alţi patrioţi au ţinut, ca Ungurii să aibă raporturi bune cu popoarele balcanice. Aceste raporturi le-a nimicit *politica maghiară de azi greşită*, în sensul căreia Maghiarii şi-au identificat interesele lor balcanice cu politica imperialistă austriacă.

Aceasta este starea reală, din care urmează consecinţe funeste pentru Ungaria. Căci în prezent Ungaria şi Maghiarii stau fără nici un scut în faţa marelui crize balcanice, care are însemnătate europeană şi care stă în nex cu războiul italo-turc. Ungaria şi Maghiarii sunt avizati azi la scutul şi apărarea Austriei. *Conduşi de oligarhie, Maghiarii cu politica lor imperialistă grandomană şi-au nimicit toată situaţia lor favorabilă în Balcani*.

Dacă din criza Balcanică monarhia Habsburgică va ieşi sau cu câştig, sau cu pierdere, *aceasta în ori ce caz va merge pe contul Maghiarilor*.

Austria tratează mai bine cu naţionalităţile ei, ca Ungaria. *În Austria nu se poate întâmpla o astfel de prigonire a naţionalităţilor, ca în Ungaria*, unde chiar fosta coaliţie a procedat cu cea mai mare rigoare.

Austria va ajunge la un pact cu Slavii. Deja repozatul Rieger a zis, că fără Boemia nu poate exista o Austrie. Ori cum se va rezolvi criza din Balcani, *Austria se va consolida pe contul Maghiarilor*.

În urma politicii maghiare

balcanice greşite, bărbaţii de stat maghiari n-au putut să câştige până acum simpatia popoarelor creştine din Balcani. De aceea tocmai lupta constituţională uriaşă, ce trebuie să o poarte în prezent Maghiarii cu vechile şi cunoscutele veletăţi austriace, ne dovedeşte din nou, că *razimul ce Ungaria l-ar afla la popoarele creştine balcanice, e silită să-l înlocuiască cu scutul Vienei*.

Considerând însă milioanele şi darea de sânge, ce Ungaria e silită să le aducă contra intereselor maghiare, cu privire la criza din peninsula Balcanică se poate aplica versul cunoscut al lui Vergiliu: Sic vos non vobis!

La situaţie. Eri s'a început în Viena consiliul ministerial comun. Obiectul cel mai însemnat al consiliului a fost proiectul de budget comun pe 1913. Partea cea mai mare a acestuia o formează pretenziunea ministrului de războiu, care face 250 mil. cor. Pentru adoptarea acestei pretenţii au vorbit în consiliul de eri, minist. de războiu Aussenberg şi şeful statului maior Schemua, iar min. de externe contele Bechtold i-a sprijinit. Discuţia se continuă şi azi. Cele 250 milioane se împart pe mai mulţi ani. Pe fiecare din cele două state ale monarhiei se vin pe an câte 40 milioane.

Duminecă, cum am amintit, s-au ţinut adunări populare de protestare în mai multe locuri. Cu deosebire au fost impozante adunările din Orade şi Fehérgyarmat. Adunările continuă.

Din Reichsrath-ul austriac. De-abia Sâmbătă, în ultima şedinţă a Reichsrathului, au putut veni la ordinea zilei diversele contestaţii de mandate în urma alegerilor generale de acum un an. Între cei contestaţi se afla şi creştinul social Hruska, ales în Bucovina în contra sionistului Brunner, acest din urmă considerându-se alesul de drept. Deputatul român Grigorovici, luând cuvântul, a dovedit cu documente că ambii candidaţi au lucrat prin mijloace imorale şi a cerut casarea alegerii. A produs mare hilaritate manifestul în jargon,

prezentat Camerei de către Grigorovici, manifest, care a fost adresat evreilor de către creştinii sociali pentru susţinerea lui Hruska.

În continuare dep. Grigorovici a vorbit de alegerea ruteanului Spănul (de origine român) şi a prezentat un document senzaţional: telegrama preşedintelui centralei băncilor populare, Florea Lupu, către filialele respective, cari sunt invitate să lucreze pentru Spănul, în contra candidatului român. Spune că este adevărat că şi Spănul este român de origine, dar s'a rutenizat.

Spănul intrerupe, spunând:
— Sunt rutean!
Grigorovici replică: tatăl d-tale a fost român şi cântăreţ de biserică iar d-ta ai început ca institutor român. (Răsete).

Oratorul a continuat zicând, că e lucru nemai auzit, ca băncile populare să servească drept armă electorală.

În urma cererii guvernului au fost validate toate alegerile contestate.

Externe. Resvrătirile monarhiste, cari au izbucnit în unele părţi ale Portugaliei, au fost potolite în urma intervenţiei armatei, care a făcut numeroşi prizonieri. Comunicăţia telegrafică a fost restabilită.

— Dintr-un raport din Mitrovitza (Albania) rezultă, că Fadil Paşa a condus personal lupta contra Arnăuţilor, cari ocupaseră poziţiuni lângă Vuietru sub conducerea lui Issa Boljetinac. Fadil paşa a dat ordin de înaintare la 6 batalioane şi 3 baterii, două detaşamente având şi tunuri revolver. Arnăuţii aveau 800 oameni. Ei au fost siliţi să se retragă din poziţiile lor mai ales în urma focului tunurilor revolver. Au fugit în fermele din vecinătate. Fermele au fost distruse de artilerie. Arnăuţii au avut pierderi considerabile Şeful lor Boljetinac a scăpat. Trupele turceşti au avut 4 morţi, mai mulţi răniţi. Fadil paşa s'a înapoiat la Vuietru după ce a dat ordine cu privire la urmărirea Arnăuţilor.

— Agenţia Slefani desminte ştirea din Constantinopol cu privire la lupta din 4 Iulie dela Sidiali şi spune, că la Sidiali dela 4 Iulie, n'a fost o luptă adevărată, ci numai o recunoaştere trimisă într-acolo, care a atacat cu focuri

de tun grosul trupelor turco-arabe venind din Regdalina şi punându-le pe fugă. Italianii n-au avut nici o pierdere.

Intrevederea din Baltisc-port.

De mult nu s'a mai comentat cu atâta aprindere o întrevedere între Capete încoronate, ca tocmai întâlnirea recentă a Suveranilor Rusiei şi Germaniei în marea baltică. Şi nu trebuie să ne prindă mirarea, căci cei doi împăraţi, cari s'au întâlnit împreună cu sfetnicii lor politici, reprezintă acele două mari imperii, cari în urma legăturilor pe care le întreţin cu celelalte state europene, au o înrăurire hotărâtoare asupra situaţiei din Orientul Europei, care tocmai în timpul din urmă a devenit atât de critică.

Comunicatul oficial, lansat despre rezultatele obţinute la această întrevedere, ne spune următoarele:

Intrevederea Suveranilor Rusiei şi Germaniei la Baltisc-port a avut un caracter foarte cordial şi a fost o nouă probă de relaţiunile de prietenie, care unesc de atâta timp pe cei doi împăraţi.

Schimbul de idei, care a avut loc cu acest prilej între bărbaţii de Stat, cari însoţeau pe cei doi Suverani, a arătat odată mai mult dorinţa lor de a menţine tradiţiunile seculare, care există între cele două ţări vecine.

Convorbirile politice, care au atins toate chestiunile la ordinea zilei, au stabilit în ambele părţi convingerea, că menţinerea contractului reciproc, bazat pe încrederea mutuală, continuă să fie de cea mai mare folos pentru interesele celor două împărăţii vecine, precum şi în ceea-ce priveşte pacea generală.

N'a fost vorba nici de-o înţelegere nouă, împrejurările actuale ne dând loc la o asemenea discuţie, nici de vre-o schimbare în grupările dintre puterile europene, a căror utilitate, în ceea ce priveşte menţinerea păcii, se cunoaşte în deajuns.

Intrevederea din Baltisc-port poate deci fi salutată pretutindeni cu satisfacţie, de oare-ce, afirmându-se amicitia statornică şi solidă dintre Rusia şi Germania, această întrevedere a fost o manifestare elocventă a dispoziţiunilor paşnice, care inspiră cu un grad egal politica celor două împărăţii.

După I. M.

Păpuşile fetei de împărat.

A fost odată o fetiţă de împărat, care era deja atât de mărişoară, încât se juca cu păpuşi.

Fetiţa de împărat era mult iubită, atât de tatăl şi de mama sa, cât şi de unchi şi mătuşile ei. Tot atât de mult o iubeau însă şi regii şi principii cari veniau să le facă vre-o vizită şi cari de câte ori veniau, li aduceau fetiţei de împărat tot felul de păpuşi, care de care mai frumoasă.

Între aceste păpuşi, unele blonde, unele brunete, erau zâne în toalete scumpe, ţărănuţe tiroleze, ofiţeri mândri cu pinteii, palate pestriţe, iepuri cari băteau toba, nelipsitul Sf. Nicolae cu barba lui lungă şi albă şi alte multe păpuşi draguţe.

Toate aceste păpuşi frumoase nu erau însă în stare să mulţamească pe fetiţa de împărat. Şi aceasta, pentru că păpuşile erau foarte neroade! Ele pri-

viau una la alta şi nu ziceau nici cel puţin »bună dimineaţa!«

Mult mai mult li plăceau fetiţei de împărat găinile, pe cari le vedea în o curte de lângă palatul lor de vară. Erau acolo găinuşi albe ca zăpada, imenstate, cu pompoane pe cap, cum au generali; erau apoi altele negrii ca tăciunele, cu o creastă roşie ca sângele. Şi ce frumos se preumblau ele şi băteau din aripioare, vorbind una cu alta, iar când cocoşul vedea prin aier vre-o pasăre suspectă, căraia şi atunci toţi puşorii alergau sub aripile mamei lor, care li ascundea sub ele.

Mica fetiţă de împărat avea şi doică şi guvernantă, cari o însoţeau pretutindeni.

— Cum se face, — întrebă într-o zi fetiţa de împărat — că găinile vorbesc şi se mişcă, iar păpuşile mele nici nu vorbesc şi nici nu se mişcă?

Doica nu şti ce să-i răspundă la această întrebare.

Micuţa întreabă atunci pe guvernantă. »Frailă! ştia în această privinţă tot atât cât şi doica.

Fetiţa dacă văzută aşa, întrebă pe mamă-sa.

— Cum se face, mamă dragă, că găinile vorbesc şi se mişcă, iar păpuşile mele nici nu vorbesc şi nici nu se mişcă?

Mama şti ce să-i răspundă. — Pentru că aşa a lăsat bunul Dumnezeu, cu găinile să aibă vieţă, iar păpuşile nu!

Mica fetiţă înţelese această explicaţie, fiind-că era foarte deşteaptă; era aproape de patru anişori, dar tocmai fiind-că înţelese, nu era mulţamită şi împăcată.

Între-o zi, când micuţa era în curtea găinilor cu doica şi cu guvernanta, ea observă că femeia care îngrija de găini, puse într-o coşară mai multe ouă şi de-asupra lor aşeză o găină.

— Pentru ce stă această găină pe ouă? — întrebă fetiţa pe doică.

Doica ştia pentru ce, dar nu îndrăzni să-i spună.

Micuţa se adresa atunci guvernantei.

Aceasta ar fi îndrăznit să-i spună, dar nu ştia pentru ce stă găina pe ouă.

Femeia care îngrija de găini, auzi

întrebarea micuţei prinţese. Doica şi guvernanta înzadar li făcură semne să nu spună, căci ea, cât ai bate în palme, li descoperi taina cea mare.

— Apoi găina aceasta cloceşte ouăle şi din ouă vor ieşi puşorii.

Fără să mai stea mult pe gânduri, ea scoase apoi din coteţ o altă coşară, în care era o cloacă cu puşorii scoşi de curând. Unul din ei tocmai atunci îşi scoase căpşorul de sub aripa mamei sale. Jucăţate din găoacea oului li era în spate, iar în cealaltă jucăţate se odihnea el, cripiind vesel: »piu, piu«. Ce drăgălaş era!

Mica prinţesă simţi o mare bucurie, mai cu seamă când luă în mână un puşor îmbrăcat în puful ei auriu şi moale şi care până atunci fusese ascuns într-o găoace de ou.

— Acum înţeleg deja totul, îşi cugetă ea în sine. Ea însă nu spuse nimic doicei sale.

Seara însă, când se culcă, dădu ordin să i-se aducă lângă pătuşorul ei toate păpuşile ce le avea. Ea le puse sub perină, pe care îşi lăsa apoi căpşorul cel buclat. Ea era firm convinsă,

că în modul acesta păpuşile vor că-păta vieţă.

Ceea ce presupusese, se şi ade-veri. După ce păpuşile se încălziră, începură să-şi scoată căpetele de sub perină, iar mai târziu ieşiră toate, una după alta.

Cea dintâi care căpăta vieţă fu cea cu părul negru şi cu haina *bolero* roşie; ea se scutură odată atât de puternic, încât clopoştelele cele multe de pe haina ei începură să sune. După ea apăru blondina, în haina ei de mătase albastră cu trenă lungă. Până ce nu se zăriră una pe alta, ele fură foarte liniştite. Cum se zăriră însă, izbucniră în plâns şi alergară la mama lor.

Aceasta nu era altcineva decât însăşi mica prinţesă.

— Eu vreau să am păr blond!

— zise bruneta.

— Eu vreau păr brunet! — zise blondina.

— Eu încă vreau o haină albastră ca a surorii mele rui mari.

— Eu vreau una roşie cum are sora mea mai mare.

— Ce fel de soră mai mare? Tu

Ori cât de diplomatic ar fi compus acest comunicat, un fapt rezultă mai presus de orice îndoielă, că toate chestiunile dela ordinea zilei și în primul rând războiul italo-turc au preocupat în măsură mare pe suveranii Rusiei și Germaniei și pe bărbății lor de stat.

Că fi-va în stare aceasta întrevedere să rezolve în timp apropiat problema păcii europene, este însă cu toate acestea o mare întrebare. Contradicțiile între Italia, care se agață de legea anexionii, și între Turcia, care nu vrea să renunțe la suveranitatea sa, sunt atât de rigide, încât toate încercările de-a le înlătura au rămas zădărnice. Prin urmare va fi foarte greu a se găsi o formulă acceptabilă pentru a împăca și capra și varza, cel mult în cazul dacă cele două mari împărății în conțelegere cu celelalte puteri vor face în interesul păcii europene o presiune mai energică asupra celor două puteri biligerante.

Sunt de tot interesante vocile de presă din diferitele țări asupra întrevederii din marea baltică. Vom lăsa se urmeze câteva, pentru ca să ne putem face o idee asupra modului cum e judecat acest eveniment în diferitele țări.

Presa germană consideră, aproape fără excepție, întrevederea din portul Baltic ca un eveniment de cea mai mare importanță. Cercurile politice germane sunt de părere, că conferințele dintre cancelarul imperiului și miniștrii ruși vor avea ca rezultat o înțelegere serioasă asupra problemelor politice internaționale de prima ordine. Se crede între altele că s'a stabilit și o înțelegere, în înțelesul larg al cuvântului, în chestia balcanică.

Presa franceză e mai rezervată. «Le Temps» scrie: Prezența atâtor persoane distincte subliniază importanța acestei întâlniri. Aceste conversații nu vor exercita nici o influență asupra alianțelor sau angajamentelor de natură militară ale marilor puteri.

«Journal des Debats»: Ar fi o greșală, dacă am voi să credem că această întâlnire are importanța unui eveniment epocal. Deși nu cunoaștem secretele acelor, cari s'au întâlnit la Balticeport, totuși putem asigura că această întâlnire nu va desființa nimic din cele vechi și nu va crea nimic nou. Împăratul Wilhelm e prea bine informat și cunoaște lealitatea Țării lui prea bine, spre a-i propune vre-o combinație politică, care ar fi în contradicție cu angajamentele existente. În această privință nici Franța și nici Anglia nu are de ce se teme. Împăratul Wilhelm e însă un mare ispititor și va încerca să dea politicii ruse o nouă îndrumare spre Extremul Orient.

Din **presă engleză** cităm:

Ziarul «Westminster» — Gazeta, vorbind de întâlnirea dela Balticeport, spune că opinia publică engleză vede cu plăcere silințele eventuale ale Germaniei spre a ține împreună Rusia și Austria în ceea ce privește chestia orientală. Numai în acest fel se poate spera, că concertul european se va restabili și că consecințele dezastruoase ale războiului vor fi înlăturate.

Din **presă rusă**:

«Ruscoe Slovo», organ quasi oficial, crede că între ambii monarhi înainte de toate se va aranja chestiunea războiului turco-italian. Diplomația germană a ajuns la convingerea că războiul acesta devine din zi în zi mai amenințător pentru comerțul internațional și pentru situația politică a Europei întregi, amenințând în mod serios pacea continentului. Și fiindcă țările combinate n'au ajuns încă să se gândească serios la încheierea păcii, intervenirea vecinilor se impune cu ori ce preț. *Pacea s'ar putea foarte ușor încheia, dacă s'ar propune Turciei să-i se dea în locul Tripolitaniiei o parte din Persia, până la Halmas-Chiot.*

Înțelegerea cu Rusia în privința acestui punct ar da posibilitate Germaniei să influențeze pe lângă guvernul turc să încheie pacea. În ceea ce privește însă obligațiile Turciei față de Rusia, acestea, în urma înțelegerii ruso-germane, ar putea să fie stabilite ulterior printr'un acord turco-rus.

Din **Presa italiană**:

Ziarul «Messaggero» scrie cu prilejul întrevederii monarhilor, că deși raporturile Italiei cu Rusia și Austro-Ungaria sunt acum bune, *Italia trebuie să fie cu ochii deschiși.* Chestia balcanică și chestia Mării Mediterane pot aduce complicații grave. Războiul turco-italian nu este poate decât epilogul unor evenimente mai serioase și Italia trebuie să fie gata a-și apăra interesele sale dincolo de Adria.

Credem că aceste voci de presă ajung, ca să ne câștigăm impresia, că, deși este generală dorința pentru a restabili pacea europeană — totuși se observă multă rezervă și chiar neîncredere față de o acțiune pacificatoare patronată de Rusia și Germania. Totul depinde dela iscusința unei diplomații, care — fără să jignească prea mult amorul propriu al unor puteri — să fie în stare a găsi formula mult dorită pentru restabilirea și asigurarea păcii europene.

Invățătorii români pedepsiți. Cetim în ziarele maghiare, că comitetul disciplinar al comisiunii administrative din comitatul Aradului a pedepsit pe învățătorul George Muntean din Mucsa cu 100 coroane, fiindcă «a obținut rezultate slabe din limba maghiară și fiindcă s'a făcut vinovat de neglijența în oficiu». Aceiași pedeapsă a căpătat-o și învățătorul Iosif Stanca din Rosia, «fiindcă l-a dat din școală afară pe inspectorul școlar Kehrer».

Suntem convinși că membrii români ai congregației comitatului Arad vor cere în proxima adunare a comitatului lămuriri dela cei competenți, căci motivarea acestor pedepse ne pare din cale afară suspectă. Este desigur iarăși vorba de un act de răzbuinare al cutărui inspector școlar patriot.

Din România.

Cursurile dela Valenii de Munte.

După cum am amintit, în ziua de 1 Iulie v. se vor deschide la Valenii de Munte cursurile de

vară, înființate de d-nul N. Iorga, profesor universitar și membru al Academiei române. Deschiderea cursurilor de vară în anul acesta se va face în prezența I. P. S. Pimen Mitropolitul Moldovei și A. S. R. Principelui Carol. Pentru ziua de deschidere, care va fi Duminecă 1 Iulie, a fost hotărât următorul program:

Duminecă la orele 11 vor sosi în gara Valenii de Munte I. P. S. Pimen Mitropolitul Moldovei, P. S. Nicodim Episcopul Hușilor și o parte din profesorii universitari, cari vor ține cursuri, studenți etc. Înălții prelați și toți oaspeții vor fi întâmpinați de d-l profesor N. Iorga și frunțașii orașului. La orele 11 și un sfert va sosi cu automobilul A. S. R. Principele Carol. A. S. va fi primit pe platoul din fața gării. Cu această ocazie se vor rosti cuvântări din partea reprezentanților orașului, și a conducătorilor cursurilor de vară. La orele 11 jum. se va oficia un serviciu religios în sala cea mare de cursuri, după care d-nul profesor N. Iorga va rosti cuvântarea de deschidere a cursurilor.

Prima lecție de deschidere va fi făcută la 2 d. a. de d. profesor Virgil Arion, președintele Ligii Culturale.

La orele 3 d. a. va ține prima prelegere a cursului său d. profesor N. Iorga. La orele 5 d. a. se va face o excursie în corpore în comuna Drajna-de-Jos.

La orele 8 seara d. profesor Iorga va ține a doua prelegere.

Ministerul lucrărilor publice a aprobat o reducere de 50 la sută pe toate liniile C. F. R. iar pe distanța Plocești-Valenii de Munte o reducere de 75 la sută. La cererea biletelor nu se va prezenta nici un act de identitate. Această măsură excepțională va fi numai pentru ziua de 1 Iulie v.

Navigabilitatea Olului.

D-nul Grigore Cantacuzino, deputat și șef al conservatorilor din Olt, a luat importanța inițiativă de a forma un mare comitet, care să stăruie pe lângă guverne pentru începerea lucrărilor necesare spre a face navigabil râul Olt.

În acest scop d-nul Cantacuzino a fost la Slatina, unde a avut o constătuire la palatul administrativ cu d-nii Ștefănescu-Zănoagă, prefect de Olt; N. Popescu, prefect de Argeș; V. Berceanu, prefect de Romanai; Hariton Pascali, senator de Teleorman; I. Bellu, primarul de Slatina și alții.

În acest scop s-a ținut apoi o mare adunare în localul palatului comunal, unde d-nul Grigore Cantacuzino, în fața unui public numeros, și-a dezvoltat conferința d-sale despre foloasele regulării albiei râurilor. La sfârșitul conferinței s-a decis formarea unui mare comitet, din care să facă parte deputații, senatorii și prefecții județelor Vâlcea, Argeș Olt, Teleorman, Romanai, primarii Capitalelor și șefii de partide din acele județe. Acel comitet neavând nici un caracter politic, va trebui să se ocupe cu demersurile necesare pentru a fi făcute lucrările pentru navigabilitatea râului Olt.

Atât conferința d-lui Cantacuzino, cât și ideea de a se forma un astfel de comitet au fost aprobate cu multă căldură de numerosul public adunat în palatul comunal.

Funeraliile prof. Chillot.

Pentru regretatul profesor și conferențiar francez P. N. Chillot, care a căzut victimă accidentului de automobil, întâmplat între comunele Cârcea și Pielești (România) s-a oficiat la biserica catolică din Craiova un serviciu religios. Au asistat d-nii A. Blondet ministrul Franței la București, I. C. Pesseacov primarul Craiovei, d-l Fromage agent consular local, Dr. Istrate președintele asociației româno-franceze, I. Otetelișeanu, D. Butculescu, Olimpion Durand, și Fr. Lebrun membrii asociației româno-franceze, M. Constantinianu prim ajutor de primar, N. Murgășeanu, Ionuț Tâlpeanu, Mișu Popp deputat și V. Broscărescu prefectul poliției. Pe sicriu erau așezate jerbe de flori și următoarele coroane: Din partea Asociației româno-franceze, din partea d-lui Blondet, a orașului Craiova, a Sindicatului zărilor din București, a d-lui M. Popp, deputat, a zărilor L'Independance Roumaine, artiștilor teatrului național local, a redacției zărilor La Romanie și a societății comemorative a eroilor.

D. Istrati a vorbit din partea asociației Franco-română. D-nea a spus că a venit să aducă prinos de recunoștință memoriei defunctului Chillot, care a fost urșit să moară atunci, când opera începută de el era aproape să fie terminată. Idealul lui era ca latinitatea să progreseze prin cultură. El ne-a înțeles, ne-a iubit și idealul urmărit de el îl vom continua în viitor. Franța să fie mândră că a înscris în cartea marilor ei idealști numele încă unuia, care a căzut victimă ideilor de generozitate și înaltă cultură.

Vorbeste în același sens d-l Butculescu din partea soc. comemorative a eroilor. D. Al. Nanu din partea artiștilor teatrului național. D. Durand din partea sindicatului zărilor din București și a redacției zărilor «La Roumaine» și «L'Independance Roumaine».

D. Blondet în numele coloniei franceze aduce ultimul adio regretatului Chillot care a apropiat în ultimul timp atât de mult sufletul francez de cel românesc. În numele Franței și a familiei lui Chillot aduce mulțumiri guvernului român și autorităților pentru sincerile sentimente de durere manifestate cu această ocazie și pentru măsurile luate ca să i se facă lui Chillot o paradă cuvioasă.

Cu trenul de seară osâmintele prof. Chillot au fost transportate la Paris.

Anuarele școlare.

II.

Primim din Sibiu.

Anuarul școlii civile de fete cu internat și drept de publicitate «Asociațiunii pentru literatura română și cultura populară română» pe anul școlar 1911—1912 publicat de Dr. Vasile Bologa director. Nagyszombat (Sibiu) Tiparul tipografiei arhidiecezane. 1912.

Partea literară a acestui anuar este închinată memoriei prea timpurii decedatului profesor Dr. Ion Borcia. Profesorul Victor Stanciu face o interesantă analiză a scrierilor și a personalității lui Ion Borcia, care ne reamintește din nou marea pierdere ce am suferit-o prin moartea acestui distins și talentat profesor, scriitor și poet. Urmează discursurile funebre roștite la mormântul lui Dr. Ion Borcia de d-l Dr. Vasile Bologa, directorul școlii «Asociațiunii» și de d-l Andreiu Bărbănteanu, președintele Asociațiunii.

Pe câteva pagini urmează planul de învățământ stabilit în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii conform noului plan de învățământ al ministerului regesc de culte și instrucțiune publică din 20 Mai 1908, Nr. 40483.

Personalul școlii se compune în modul următor: 1 director, 5 profesori, 2 catihei, și 7 instructori. Personalul internatului din 1 director, 1 medic de casă, 2 guvernante și trei bone.

Pe mai multe pagini se arată materialul de învățământ predat în anul școlar 1911/12.

Numărul elevilor înmatriculați (interne și externe) la începutul anului școlar 1911/12 a fost de 118, dintre cari 92 gr. or. și 26 gr. cat. Numărul elevilor adăpostite în internat a fost de 72, dintre cari 56 gr. or. și 16 gr. cat.

III.

Raportul al XLIX-lea despre gimnaziul superior fundational din Năsăud, pentru anul școlar 1911—12. Publicat de Ioan Gheție, dir. gimn.

Este cunoscutul «raport» în două limbi. Partea primă este cea românească, apoi în partea doua se repetă datele școlare în ungurește. Este și acest tel de «raport» școlar un rezultat alerei Bánffy-Ciocan, care a pus bază «fericirii» de azi a grănicerilor năsăudeni.

«Raportul» începe cu o conferință: Sportul la cei vechi și întru cât a servit el de bază sportului modern, de prof. Dr. Nic. Drăganu. Cuprinde date interesante privitoare la deprinderile de sport ale Grecilor și Romanilor și încheie îndemnând la îmbrățișarea sporturilor, cari ne îngrijesc și întăresc sănătatea.

Urmează, în partea a doua, datele școlare: corpul profesoral, planul de învățământ, elevii etc. Numărul profesorilor este 16. Despre activitatea literară a profesorilor ni se dau următoarea notiță:

a) Dr. Nicolae Drăganu a scris și a publicat mai mulți articoli din domeniul filologiei române; iar Cornel I. Sânjan din domeniul istoriei. b) Profesorii: Ștefan Scridon, Vasile Bichigan, Ioan Bojoru, Victor Motogna și Cornel I. Sânjan au ținut în decursul anului școlar mai multe conferințe publice.

După datele referitoare la colecțiile științifice, bibliotecă, fonduri și fundațiuni, societatea de ajutorare «Vasile Nașcu», societatea școlară etc. urmează clasificarea elevilor. Numărul total al elevilor a fost 299.

În privința redacțiilor «raportului» avem de observat următoarele:

— Titlul de «raport» ar trebui schimbat cu modernul și potrivitul anuar.

— E dureros, că unde se indică locul nașterii băieților, numele de localități se scriu numai ungurește, d. e. Makod (Mocod), Nagylva (Iva-mare) Romoszhely (Komoșel) etc. Dl. director Gheție pentru ce nu se conformează legii, care admite și numirile românești alături de cele maghiare?

— Numele elevilor sunt scrise românește. Afăm însă și schimonosiri de nume ale elevilor români. D. e. p. 86 Bulz Gavrilă (în l. de Bity); p. 88 Arkész Ioan; p. 89 Sircszorzan Ioan pe când pe p. 91 găsim corect scris: Sângeorzan Leon; p. 91 Kerebecz Băla Ciprian (Cherebet); p. 93 Máté Ioan (Mateu) etc. Ar trebui mai multă atenție față de numele elevilor, căci nu e iertat unui institut românesc a contribui chiar el la maghiarizarea numelor.

Credem, că dl. director Gheție va corege în viitor aceste — să le zicem — lapsus-uri, iar dacă la anul noul anuar — și nu mai mult «raport» — nu va avea în coadă textul unguresc de prisos, — bucuria noastră ar fi și mai mare.

egți mai bătrân decât mine! Iar eu sunt mai tânăr!

Zicând acestea, ele se apucară de păr.

— Vai, ce copii răi am eu! — zise oftând mica prințesă. — Cum se fac eu acum dreptate între voi?

Intr-aceea sosise și paiața, ducându-și în mână sabia sa de lemn. El începu să cânte la ghitară, cântând totodată și cu vocea o romanță.

Când auziră cântecul, cele două păpuși încetară cu bătaia și alergară la fereastră, scoțându-și amândouă deodată caștele pe fereastră.

— Serenada aceasta e pentru mine!

— Ba pentru mine!

Intr-aceea sosi și ofițerul de husari, răsuindu-și mustața și zornăindu-și pintonii. El se duse de-a dreptul la paiața care cânta și-l lovi cu palma în pălăria lui cu zurgălăi, înfundându-i-o până peste urechi. Paiața se supără și-l

provocă la duel pe ofițer. El își scoaseră săbiile și se puseră în gardă.

— Păcatele mele, să nu se omoare! — își zise în sine îngrijorată mica prințesă. — Ce năcaz pe bietul om, când are copii atât de răi!

Pe când se întâmplau toate acestea, sosi și iepurele și începu să bată toba.

Când auziră sunetul tobei, cei doi viteji se spăriară atât de rău, încât o luară la fugă amândoi în două părți și se ascuseră pe după perdelele de la pat.

— Viteji soldați mai sunteți și voi — zise supărată mica prințesă. — Păcat că ați mai venit pe lume! Ce să facă omul cu astfel de copii necopți la minte? Ar trebui să-i însoare! Ar avea mai multă minte!

Și ca o mamă cuminte, îi alese fiecarei soată. Paiața avea să o ia pe dansatoarea cea brunetă cu haina bolero, iar husarul pe prințesa cea

blondă. Nici o împotriviire! Ssst! Așa vreau eu!

Iată și Sfântu Nicolae! Cât zici ce faci îi cunună.

Ar veni el și mai repede, dacă l-ar duce picioarele, dar e bătrân și stântu Nicolae! Se vede că azi a tras prea mult la măsă. Dacă ar ști că are de cununat două părechi, cu siguranță ar călca mai sprinten.

Cei tineri însă, când trebuiră să se așeze înaintea Sfântului Nicolae, începură să se schimbe: paiața cu prințesa și ofițerul de husari cu dansatoarea, până când bătrânul se infuriă și începu a-i îmblăți cu mătura, îmbrăștându-i pe toți la toate părțile. Husarul și paiața însă s'au întorsă aducând pe brațe pe fata tiroleză, pe frumoasa bucătăreasă.

— Asta însă tot e prea mult, dragii mei! — strigă mica prințesă. — Vă dau eu vouă! Marș la școală! Tu, husarul, pleacă la academie, iar tu, studentule, la universitate!

Sfântul Nicolae îi apucă de urechi întâi pe unul, apoi pe celălalt, și-i duse, pe unul la academie militară, pe celălalt la universitate, ca să învețe nemțește și grecește.

Nu peste mult însă sosiră alte două păpuși nouă, de cari era și păcat, că căpătaseră viața. Una din ele era un jidov cu părul lung, cu barba lungă și cu un anteriu lung, iar cealaltă un cărciumar burtos, cu vestă roșie și cu o scufie verde. Amândoi vorbeau de datorii colosale, pe cari le făcuseră husarul și studentul, și acum cereau să li-se plătiască banii. O miie, două mi, trei mi de florini!

Mica prințesă se năcăji foc.

— Nu plătesc nimic pentru acești strengari! Nu-mi pasă; poate să-i infunde la dubă! Nici un ban nu dau! Da! Să ajung și eu la sapă de lemn! Trebuie să mă cuget și eu la zilele bătrânețelor mele! Înzadar îmi arătați bărtiile voastre! Încă n-am învățat să citesc!

De-abia îi putuse alunga, când sosi o altă primejdie. Mare încăierare între cele două zâne și fata tiroleză. Bucătăreasa abuzase, își împachetase tot calabăcul și plecase. Atunci cele două domnișoare fură silite să pregătească ele singure mâncarea. Vai, a mâncare! Ele amestecară la un loc: carnea, peștele, sticla și ceapa; una turna în supă ulei, iar cealaltă oțet; ele arseră rântășul, laptele dădu în foc, iar din prânz nu se alese nimic. Când le văzu, micii prințese aproape i-se făcu rău.

Norocul ei, că în momentul cel mai critic o trezi un sărut al mamei sale. Mica prințesă, îmbrățișând pe mama sa, zise ușurată:

— Ce cuminte a fost Dumnezeu când a dat vieță la găini, iar la păpuși nu!

Lia Dimuș.

Invitare de abonament.

Cu 1-a Iulie 1912 se deschide un nou abonament la

„Gazeta Transilvaniei“

pe cvartal și jumătate de an,

la care invităm pe toți amicii și prietenii ziarului nostru. Li rugăm pe toți a se îngriji de trimiterea la timp a pretului de abonament, ca să nu fim siliți a sista trimiterea ziarului.

Pe credit „Gazeta Transilvaniei“ nu se dă la nime.

Deși „Gazeta“ și-a mărit formatul și a introdus îmbunătățiri, împreunate cu mari spese,

Prețul abonamentului

arămas același, ca până acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIA.

primiti în internet, este ziua de 15 Iulie v. Prin urmare părinții să grăbească, a se anunța la timp. Directorul Internatului, dl prof. I. Petrovici, servește tuturora cu informațiuni amănunțite. Numărul elevilor, cari vor fi primiți, este de cel mult 75. Internatul se va deschide cu 1 Sept. st. v.

Pentru frații năpăstuiți prin potopuri am primit de la d-nul Aurel Lupșan, directorul băncii „Măgurele-Giurgiu“ în Turnu-Măgurele suma de 8 cor. 30 bani.

Aceiași sumă a dăruit-o d-nul Aurel Lupșan și pentru fondul ziaristilor români.

Succesele lui Vlaicu la Viena. Ziarul italian „Tribuna“ primește din partea corespondentului său vienez, Alexandru Dudan, un articol asupra săpăturii aviatice, în care aduce elogiile speciale inginerului român Vlaicu, care este în același timp și inventatorul și constructorul și pilotul aeroplanului său. Corespondentul relevă că aparatul lui Vlaicu are unele particularități, cari îi asigură stabilitatea și agilitatea, prin cari devine superior celorlalte aparate.

Căsătoria principesei Elisabeta a României. De un timp aproape toate ziarele streine comentează știrea despre apropiata căsătorie între Elisabeta, fiica moștenitorului tronului român și prințul moștenitor al Bulgariei Boris-lata, ce scrie în privința aceasta „La Presse asocies“:

„Curtea de Austria pare favorabilă unui proiect de căsătorie între prințul moștenitor Boris, fiul cel mai mare al regelui Ferdinand, și principesa Elisabeta a României, fiica cea mai mare a prințului moștenitor al României. Regina Carmen-Sylva ar fi favorabilă acestui proiect, dar nu și regele Carol. Împăratul Franz Iosif s-ar fi ocupând cu acest proiect de căsătorie. În așteptarea anunțării oficiale a logodnei, domnește impresia că Germania face intrigi pentru a împiedeca realizarea acestui proiect de căsătorie.“

Vindecarea cancerului. Din Heidelberg se anunță, că profesorul Werner a ținut acolo, o conferință asupra serului pentru vindecarea cancerului, ce l-a descoperit d-sa. Werner a stabilit că radiul, toriul și razele Röntgen exercită o mare influență asupra cancerului. Prin injecții de colin, un extract descoperit de dânsul, s-au obținut rezultate favorabile atât la oameni cât și la animale. Se înțelege că aceste rezultate nu sunt absolut satisfăcătoare. Werner speră însă că urmând această cale, va putea obține rezultate mai bune.

Aviz voluntarilor. Începând cu 1 Octombrie a. c. taxele ce au să le plătească voluntarii, cari își fac armata pe speșele proprii, s-au fixat în modul următor: La ori și care armă se va plăti pentru muncă și soldă 330 cor., pentru mondură 121 cor., pentru armură (raniță, pușcă etc.) 23 cor. Pe lângă aceste taxe, cavaleriștii și artileriștii vor plăti câte 611 cor., pentru calul de călărit, iar pentru echipamentul calului cavaleriștii vor mai plăti 32 cor. și artileriștii 29 cor. Asistenții de medici (voluntari) vor avea să plătească în loc de 62 cor. 30 fl., — cum se plătea până acum — 66 cor. 80 fl. pe un sfert de an.

Comunicație aeriană între Viena și Budapesta. Din inițiativa aviatorului ungur Zselényi se va construi un balon, care va servi pentru comunicația între Viena și Budapesta. Balonul, care va putea transporta 30 persoane, va avea cinci motoare cu câte 500 cai putere. Până în prezent stau la dispoziție în acest scop 300.000 coroane.

O crimă îngrozitoare s-a petrecut alaltăseară la închisoarea Doftana din România. Câțiva deținuți fiind ocupați cu văruiul camerei detașamentului de gardă, unul dintre dânsii, pretextând că vrea să aducă o bidinea din camera pompelor, situată într-o vâlcea, distanță de 200 metri de la închisoare, a cerut voe ca să se ducă cu santinelela la locul indicat. Intrând în camera pompelor, deținutul sare asupra sentinelei și scoțând un cuțit o rănește mortal la gât. Apoi desbrăcându-se de costumul de deținut, arestatul o rușe la fugă în costumul sumar în care se găsea. Deși rănit mortal, soldatul a avut încă puterea ca să tragă două focuri de armă după criminal. Judecând după urmele ce se văd pe o distanță de 200 metri pe unde a fugit criminalul, se crede că el a fost atins de un glonte. La orele 7 seara soldatul a fost găsit mort în camera pompelor. Criminalul a dispărut.

Explozie de tun. Din Budapesta se anunță, că pe local de exerciții militare din Örkény s-a petrecut o groaznică catastrofă. Pe când o baterie de artileriști făceau exerciții de tragere cu un tun de probă, ghiuleaua a explodat în țeava tunului, care a fost prefăcută în țandări și împrăștiată în toate părțile. Patru artileriști au fost ucși pe loc, iar mai mulți, între cari și un sublocotenent, au fost grav răniți.

Cercul Gherla al „Societății pentru fond de teatru român“ își va ține adunarea generală cercuală în Gherla la 14 Iulie 1912 a. m. oarele 11 în localitățile institutului „Economul“, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul secretarului. 3. Raportul casierului. 4. Esmiterea unei comisii pentru a serie membrii noi, și raportul acestei comisii. 5. Esmiterea alor doi delegați, pentru adunarea generală. 6. Eventuale propuneri. 7. Închiderea adunării.

Invităm cu plăcere pe toți membrii Societății și pe toți aceia, cari se interesează de chestiunea teatrală română.

Gherla, la 5 Iulie 1912,—Dr. C. Rus, president, Dr. A. Macaveiu, secretar.

Concurs. Este în concurs postul de prefect în convictul gr. cat. român din Sighetul Maramureșului cu plată anuală de 600 cor., cvartir și proviziune întregă. Petițiile să se trimită la subscrisul până la 1 August st. n. Vor fi preferați preoții celibi sau teologii absolvați. Concursul pentru primirea elevilor în convict se va ține în 5 August. Se vor primi elevi români cu plată anuală de 340 coroane. — Din ședința așezământului „Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș“, ținută în Sighet la 5 Iulie 1912—Tit Budviciar, directorul convictului.

Manual didactic aprobat. Cartea de citire pentru anii V.—VI. de școală, de Dr. I. Stroia, Dumitru Lăpădat și Iuliu Crișan a primit aprobarea sub Nr. 234/912 consistorial și sub Nr. 45,574/912 ministerial.

Aviz. Student de gimnaziu cu matură, se primește ca elev în farmacia A. Coleșu din Focșani. — România.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Examen. Sâmbătă dimineața a avut loc în sala festivă a gimnaziului nostru examenul public al școlii froebeliane. Ca în toți anii examenul drăgălașilor noștri copilași a atras multă lume, care a rămas încântată de jocurile, cântecele și lucrările micilor copilași. D-na Maria Popescu, neobosită conducătoare a școlii noastre froebeliane, poate fi mândră de succesele dobândite în munca anevoioasă a îngrijirii și instrucției tinerilor mlădie ale poporului nostru din Scheiu. O felicităm cu căldură.

Sâmbătă după amiază s-a ținut examenul public la internatul nostru de fete sub prezidiul părintelui protopop Dr. V. Saftu. La examen a asistat un public ales în frunte cu d-na Elena Săbădeanu, prezidenta de onoare a reuniunii femeilor rom., d-na Maria Băulescu, prezidenta reuniunii și a mai multor doamne din comitet.

Drăgălașele noastre eleve au fost rând pe rând examinate de d-na Maria Popescu din studiile teoretice și teoria menajului, de d-na Agnes Cioran din practica menajului, de d-șoara directoare Ana Birăescu din arta croielului. Elevele au dat răspunsuri foarte frumoase și clare, ceea ce ne servește ca dovadă despre instrucția serioasă și po-trivită, pe care o primesc în internatul nostru. D-șoarele profesoare merită toată lauda și recunoștința noastră. Au ur-mat apoi câteva declamațiuni succese și câteva coruri frumoase, executate sub conducerea abilului dirigent și instructor de muzică, d-l învățător N. Stoicovici.

Terminându-se interesatul examen a luat cuvântul d-na prezidentă M. Băulescu relevând în cuvinte frumoase multe datorințe, pe cari le are în viața casnică și publică femeia română și dând absolventelor prețioase sfaturi și îndrumări pe drumul vieții. Părintele Dr. V. Saftu a dat espreșune mulțumiri sale pentru frumoșul succes al examenului și a scos la iveală importanța, pe care o are acest internat în viața neamului românesc. Ambele vorbiri au fost subînate cu vil aplauze.

De încheiere a urmat împărțirea premiilor, o gustare din prăjiturile și

dulcețurile gustoase, pregătite de ele-vele internatului și vizitarea frumoasei expoziții de țesături și cusături, care anul acesta a fost de o deosebită splendoare, valoare și bogăție. D-șoara Leon-tina Popescu, conducătoarea secției de țesături și cusături la internatul nostru, care a dat un avânt atât de frumos acestui ram important al lucrării-lor manuale, merită toată lauda și re-cunoștința noastră.

Esamenale publice la școlile noastre medii au loc mâine și poimâne (Miercuri și Joi) în sala festivă a gim-naziului.

Reprezentanța orașului Brașov va ține o adunare generală extraordinară mâine Miercuri în 10 Iulie la 3 oare p. m. în sala de ședințe din „Casa Statu-lui“, având la ordinea zilei un singur punct: Propunere asupra rugării exe-cutorilor, a președintelor și a diurniștilor dela percepătorul orașenesc de a li-se conferi titlul de oficanți provizorii pentru raționcini.

Pentru masa studenților români din Brașov s-au mai făcut următoarele contribuiri: D-l Ioan Oncescu notar cerc. f. p. în Sebeșul-săsesc de serbă-toarea nașterii lui Ioan Botezătorul, care este ziua sa natală și onomastică a 72-a ca răscumpărare a feliicitărilor 20 cor.

Primească marinosul donator sincerile noastre mulțumite. — Direcț. școlaelor medii gr. or. rom. din Brașov.

Restaurarea bisericii negre. Comi-siunea țării pentru păstrarea monu-mentelor de artă s'a ocupat în ultima sa ședință, de chestia restaurării biseri-cii negre din Brașov. A hotărât tot-o-dată să se facă propunere ministrului de culte, ca lucrările pentru restaura-rea acestei biserici să înceapă cât mai curând.

Exerciții de tir. În 13 Iulie n. dela 8—10 dim. vor avea loc în Poiană exer-ciții de tir.

Uranio-Kino. Acest stabiliment a ajuns în scurt timp un loc frumos de atracție în urma programelor bogate și instructive și în urma aranjamentu-lui potrivit.

Programul pentru Marți și Mier-curi 9 și 10 Iulie este următorul: 1) Regnul animalic al Brasiliei (după na-tură colorat). — Visul ginerului (co-mic). — Gelozia Șerifului (dramă). — Chong-Ki-Long (varietete). — Cordonul de diamant (dramă). — Măgarul gelos (comic).

Începutul reprezentațiunilor la 6 și 8 seara.

La STEFAN SUCIU

antreprenorul Restaurantului de la promenadă cântă la amiază și seara un vestit ta-raf de lăutari din Regat. Avis amatorilor de o muzică frumoasă și originală românească!

Litere, arte și științe.

Nobilimea românească din Basarabia.

În numărul cel mai nou al „Arhivei genealogice“, d-l Sever de Zotta, directorul revistei, publică un studiu remarcabil cu privire la trecutul și pre-zențul nobilimei românești din Basara-bia, în legătură cu aniversarea dure-roasă a răpriei acestei țări de către ruși.

Reproducem, din studiul d-nului Zotta, părțile mai interesante pentru cetitorii nespecialiști în istorie, cari țin să cunoască și dânsii, în linii generale, starea și rostul clasei boierești din Mol-dova de peste Prut. Vorbind de vremea primei anexări, d. Zotta spune ur-mătoarele:

Societatea moldovenească pierduse busola politică. Ea nu mai știa încotro. Spre Turcia, spre Rusia sau spre Austria? Cine va fi stăpânul de mâine? De aceea, lipsită de forțe proprii, ur-marea funestă a nimicirii armatei prin fanarioți, ea aștepta în apatie sosirea ceasului când soarta ei se va decide — de aici. Și s'a decis de către Ruși prin dibăcia lor superioară diplomației sovăietice a lui Napoleon I. Dacă n'ar fi triumfat Rusia, probabil Austria ar fi primit în dar dela Napoleon I Prin-cipatele Române spre a o învrăjbi pen-tru totdeauna cu Rusia.

Pe când astfel era mentalitatea moldovenească, Împărățiile vecine cu o veche școală diplomatică menajau cât

puteau sentimentele conservatoare ale noilor supuși. Nu li se luau titlurile de boierie cari le purtau, până la moarte ca biv vel sau numai biv. Li-se hotă-reau moșiile și se înscriau chiar (în Austria) în »tabula țării« (Cadastru) spre vecinicie, ne mai fiind nevoie de a-și lua — cu cheltueli de drum și de hațărui, cu bănueli, etc. — întărituri noi la fiecare domnie nouă. Se scuteau de obligațiunea de a servi la oaste, primeau funcții onorifice în locul boie-riilor, și aveau iluzia, că se aflau în adevăr supt stăpâniri »creștinești« adevăc blânde și drepte. Preoțimea iar, în Basarabia, era la largul ei. Legături-le sufletesti între dânsa și preoțimea rusească erau vechi încă dela Mitropol-itul Kievului Petru Movilă încoace și împărăția rusească nu încetase să cul-tive legăturile acestea, dându-se drept protectoare a bisericii ortodoxe în principate, cu scopul bine definit de a avea în scaune episcopale și mănăstiri prieteni devotați de cari se va putea servi la nevoie. Ne este cunoscut din jurnalul părintelui Venedict, egumenul mănăstirii Moldovița, despre călătoria sa și a părintelui arhimandrit Vartolomei Măzeranu, egumenul mănăstirii Solca, la St. Petersburg, modul extra-ordinar de politicos cu care fură pri-miți de către curtea imperială și auto-ritățile rusești.

»În Dumineca florilor«, scrie Vene-dict, (28 Martie 1769) »am fost du-se la audiența la împărăție cu țeremonie și cu carete împărătești«. În 28 Iunie, »ziua suririi în scaun a împărătesei« sunt iar la Peterhof, sărută iar mâna împărătesei și iau masa la »duhovnicul împărătesei, fiind toată gătită mesii și cu zvorenii împărătesei«. A doua zi sunt chiar poftiți la masa împărătesei, sărută iar mâna, și se miră de atata mândrie și bogăție împărătească. Plină de laude și mulțumiri e și însemnarea arhimandritului Vartolomei cu oca-siunea facerii catastihului de »sfințe vase de argint, cărți și veșminte« dăruite de împărăteasa Ecaterina mănăstirii Solca, prin intervenția unui »prietin vechiu al nostru«, părintele Kir Ioan Tatistiev, »întâiu preot din înălțata curte a mărirei sale a Imperatrii«. Deci încercări cu daruri și plini de împeșci neșterse ale unei petreceri de 5 luni în Petersburg s-au întors sfinții spre mirarea tuturor cor însemnate li s-a dat la curtea putericei împărății, ce bună și miloasă e împărăteasa și ce prevenitori și prietinoși sunt arblereii și curtenii. Aceleași impresii le vor fi avut și ceilalți delegați ai clerului și ai mirenilor din principate.

(Va urma).

Teatru, concerte și petreceri.

„Reuniunea femeilor române gr. or. din Hunedoara“ invită la petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă, în 14 Iulie st. n. 1912 în pavilionul de vară a hot. „Mercur“ din loc. Venitul curat se va transpune fondului „Reuniunii femeilor române gr.-or. din Hunedoara“.

ULTIME ȘTIRI.

București, 9 Iulie. Aici a so-sit știrea, că profesorul aromân Nicolae Tacit, care fusese arestat, fiind implicat în complotul contra regelui Italiei, a fost pus în liber-tate, dovedindu-se deplina lui ne-vinovăție.

Proprietar: **Tip. A. Mureșianu: Bravice & Comp** Redactor responsabil: **Ioan Brotea.**

Heinric Lang
Atelier fotografic artistic
BRAȘOV,
Strada Porții 52
Telefon 443.
Specialist în fotografii de cop-pii la minut. Fotografii în grupe pentru societăți, școli . . . și familii. . . .
Tablouri și albume
178, 32—40.

M. NEUMANN Fondat la 1845. **Vestminte pentru domni, băeți și fete, gata și la comandă**
TAILLEUR. Furnisorul curții imp. regale și cameriale. **BRAȘOV.**

Georg Copony

Str. Furculiții 3. BRAȘOV, Str. Măcelarilor 4.

Uzină de lăcătușerie, instalațiuni de gaz, conduct de apă pentru iluminatul electric.

Lucrează: balcoane la grădini, balustrade, grilaje la morminte, balustrade de fer și ferestri la scări, uși, oblate și orice lucrare de ferăse. — Pentru instalații electrice întocmiri complete de oțel. Conrole, grilaje pentru ferestri. — La zidiri lucrările ce cad în bransa lăcătușeriei. — Primesc lucrări a ferumina cu acetilen și oxigen. Aranjamente moderne pentru bucătării, odăi de baie, closete. Instalații moderne pentru iluminare cu gaz și unde nu se află canalizație de gaz pe stradă. Praxa îndelungată mă face destoinic a ucra bine și solid. — Despre lucrul meu durabil garantez.

Numai scurt timp!

Vânzare totală oficios concesionată
din cauza disolvării negoțului meu,
cu mărfuri moderne de dame.

GUSTAV THEISS

strada Vămei 9. (Hotel Europa).

COVOARE
LINOLEUM
PERDELE

TELLMANN & SPEIL

Târgul Grâului Nr. 8.

Ingrijim și așezarea de Linoleum cu lucrători experți.
Lucrările de Linoleum în Hotel Coroana sunt executate de firma de sus.

Pânzături, albituri de pat, se pot cumpăra cu prețul cel mai convenabil, în alegere mare, prețurile cele mai ieftine la

Unde vă grăbiți??

LA

Frații Gingold

Pravăle de mărfuri coloniale, fructe sudice, făină, sardine, pește proaspăt, și zarzavatur în gros Strada HIRSCHER Nr. 4.

Pentru ce?

S'a ieftinit fasolea păstări galbine, numai 24 fl. kl.

În fiecare zi mai ieftină. Zaharicale de 140 klg 1.90 b. De alt-cum numai la firma de sus se poate cumpăra mai ieftin.

Se poate convinge ori cine personal.

Cu ocazia sezonului de vacanțe recomandă

Banca Națională
soc. pe acții BRAȘOV.

Compartimente
din casa de fier pancerată

pentru păstrare sigură de losuri, hărți de valoare, documente importante, giuvaerice etc.

Prețul după mărimea compartimentului dela 3 coroane în sus pe 1/4 de an.

În negoțul subsemnatului afia aplicare un tânăr ca

În vătăcel

din casă bună și cu cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale. Se cere afară de limba sa maternă și cunoștința limbii maghiare sau germane.

Nicolae Dușoiu,
Brașov.

AVIZ!

Subscriberul atrag atențiunea On. public românesc din loc și dela sate cu deosebire apelez la sprijinul inteligenței române a mă lucraja în meseria mea de văpsitor de mobile și zidiri. Stau la dispoziția On. public cu cele mai nouă și moderne modele. Pentru înlesnire pot fi avizat printr-o carte postală la adresa:

Nicolae Renel,

măestru văpsitor. (1-52.)
Brașov, Pe Coastă Nr. 19.

Esistență sigură

ca agent principal.

Secretar oferă:

„Asociația Esecchiană de Ajutorare reciprocă“.

Oferte primim din toate orașele. A se adresa la direcțiunea filială pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár) Strada Hunyadi Nr. 4.
Favorabilă și pentru pensionați.

N. I. FOLYOVITS SUCC.
Holtrich-Ujhelyi,
BRAȘOV, Târgu grâului Nr. 4.

Mare asortiment în stoffe moderne pentru dame și bărbați.
— Stofe de baie și Albituri. —

Trusouri complete.

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Albiturile se strică mai puțin din purtat decât din săpunurile rele. Grijes'te de-ți spală rufele cu un săpun moale și curat.

Sunlight

cu deosebită spornic și pentru aceasta cel mai ieftin. (8.)

LEVER & Co., Wien III.

Publicațiune.

În baza decisiunii Ad. nărilor Generale din 11 și 20 Februarie 1912, institutul de credit și economii „Ulpiana“ din Grădiște a a fuzionat cu institutul nostru.

În sensul § 202 al Lez. Com. provocăm prin aceasta pe toți creditorii institutului de credit și economii „Ulpiana“ din Grădiște ca în termen de 6 luni dela a 3-a publicare al acestui edict, să-și însinue pretensiunile lor la institutul nostru ca succesor al institutului fuzionat.

Hateg 21 Mai 1912

„HAȚEGANA“

institul de credit și economii societ. pe a și oi Hateg.

Atelier tehnic dantistic

I. SOLE

BRAȘOV, Strada Vămil Nr. 19

Execută toate lucrările ce ocaz în bransa dantistică și cu preț moderat. — Specia'ist în coroană și pod.

Pacienții din provincie să servesc în 24 oare. 102

Odăi' frumos mobilate se închiriază lunar, sau cu ziua cu preț ieftin în

Villa Kertsch.

STABILIMENTUL BĂILOR EFORIEI

Strada Băilor Nr. 1, și Strada Prundului Nr. 4.

Deschiderea băii de vară.

Se aduce la cunoștința p. t. publicului, că

BASINELE

băii de vară (în liber), cu apă din conductul orașenesc, încălzită cu abur, s'au deschis, și rămân deschise în fiecare zi dela 6 oare dimineața până la 7 oare seara și anume:

1 Bazinele mici pentru domni și dame, toată ziua.

2 Basinel de înnotat în fiecare zi dela 6-8 oare a. m. pentru domni, dela 8-11 oare pentru dame și dela 11 oare încolo earăși pentru domni.

Eforia școlară.

Subscriberul are onoarea a aduce la cunoștința On. public din oraș și împrejurime, că lucrez haine bărbătești, croială modernă, după o praxă îndelungată, și-l roagă alonora cu comande. Reparaturi cu preț ieftin.

Fridolin Kar Jirkovsky junior
croitor bărbătesc.

Brașov, Târgul Cailor 14 etaj I.

Wilhelm Csallner,
turtar.

BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 30.
Produce cele mai bune și fine turte dalel cu dereșuri, migdale, piper și turtă de Nürnberg.

Pentru restaurante cele mai fine prăjituri desert.
Tot acolo se capătă Met de miler foarte fin și cu efect vindecător.

Pentru pomeni recunoscuta turtă dulce a lui Csallner.
Vanzătorilor se dá rabat.

Avis. Din cauza sezonului înaintat se vinde, asortimentul bogat de pălării de

Dame, Fetite și Băeți

cu preț foarte ieftin.

1-6,

Iohanna Schmidt,

Salon de mode de Dame, Strada Prundului Nr. 9.

Moară de esarendat.

Moara proprietarilor din Tohanul-vechiu edificată și asortată din nou cu cea mai modernă mașinarie, se va da în arandă pe 6 ani decursivi prin licitatie publică Duminecă în 14 Iulie a. c. la ora rele 11 a. m. în edificiul morii din Tohanul vechiu (O-Tohan)

Prețul de strigare 3200 cor. Vadiul 10%. Condițiile de licitație și informațiile se pot căpăta dela subscrișul.

Ofertele închise se primesc cu 5 minute înainte de începerea licitației.

Se observă, că comuna are stațiune de cale ferată precum și o împrejurime estinsă și foarte prielnică de a vinde taină de toate soiurile.

Nicolae Pop

inv. pens. și proprietar.

Nr. Mag. 10741/912.

Publicațiune.

referitoare la rațiocinile casei orașenești pe anul 1911.

Rațiocinile despre Întrările respective Venitele și despre Cheltuielile casei orașului Brassó pe anul 1911 — pregătite de contabilitatea orașenească și revidate de comisiunea reprezentanței orașenești esmisă anume pentru revizuirea rațiocinilor — se află depuse (amăsurat dispozițiunii §-lui 142 al Art. de lege XXII ex 1886:) — în localul de oficiu al comptabilității orașenești totdeauna în oarele de oficiu începând dela 8 până la inclusive 22 Iulio 1912; aici le poate lua în vedere și le poate studia oricare contribuabil al comunei Brassó.

Eventuale observări asupra acestor rațiocinilor stă în vee liberă a le face și a le prezenta magistratului în scris în decursul zilelor în cari rațiocinile sunt expuse.

Brassó, în 1 Iulie 1912.

Magistratul orașenesc.

Avis.

Caut spre cumpărare, lemne frasin uscat sau verzi, de mestecăc pentru rude de car și obezi.

Kovacs Ignacz, fabricant detrăsuri, Brașov, strada lungă Nr. 31

Tot acolo s'află, Deposii de trăsuri gata, trăsuri vechi le schimb cu nouă.

Avis.

Absolvent al școalei comerciale române din Brasov, preferabil a practică minimum un an, liber de armată, harnic, onest, poate fi intermediat angajat în biroa industrial mare în Romania, post durabil, perspectivă bună, salar începător Lei 100 lunar — locuință, lemne, iluminat.

Ofertanții se vor adresa în scris la Administrația Gazetei sau Industria Română.

Nr. Mag. 8464/1912.

Publicațiune.

(O Locuință de închiriat).

În 13 Iulie 1912 la 10 oare a. m. se va ținea în despărțământul magistratului orașenesc pentru afaceri economice — Strada Aurarilor Nr. 5, etajul II. — licitație cu oferte pentru a închiria locuința din casa orașenească Nr. 9 din Strada școalei de gimnastică, constătoare din 2 odăi, cuină etc, dimpreună cu locul de grădină de lângă casă. Închirierea se face pe timpul dela 29 Septembrie 1912 până la 29 Septembrie 1915.

Condițiunile de ofertare și cele ale contractului le poate căpăta tot omul până la ziua de licitație — în localul despărțământului magistratului suscitată.

Brassó, în 25 Iunie 1912.

Magistratul orașenesc.